SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Reetta Honkanen
erityisasiantuntija, HPO/HYT

12.10.2018

Valtionvarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaostolle

Asiantuntija- ja lausuntopyyntönne 10.10.2018

RIKOS- JA RIITA-ASIOIDEN SOVITTELUPALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN, KEHITTÄMINEN SEKÄ RESURSSIEN RIITTÄVYYS (HE 123/2018 VP)

Hallituksen esityksessä 123/2018 vp ehdotetaan rikosasioiden sovittelun järjestämiseen 7 miljoonan määrärahaa vuodelle 2019, mikä on 0,15 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2018 talousarviossa.

Rikos- ja riita-asioiden sovitteluun ohjattujen asioiden määrä on kasvanut jatkuvasti. Toiminnan ensimmäisinä vuosina rikos- ja riita-asioiden sovittelumäärä oli alle 10 000 kappaletta. Vuonna 2016 soviteltiin 13 117 rikos- ja riita-asiaa ja vuonna 2017 ylitettiin jo 15 000 sovitteluasian määrä. Tämä kehitys jatkuu todennäköisesti edelleen, sillä sovittelun lisääminen mm. esitutkintaa korvaavana menettelynä sekä rikosten ehkäisyn keinona on mainittu esimerkiksi valtioneuvoston sisäisestä turvallisuudesta tehdyssä selonteossa sekä Kansallisessa rikostorjuntaohjelmassa (2016-2020).

Valtion talouden näkökulmasta sovitteluun panostaminen on kustannustehokasta. Yhden oikeuskäsittelyn kustannukset tuomioistuimessa ovat moninkertaisia verrattuna asian käsittelyyn sovittelumenettelyssä.

Sovittelua koskevien aloitemäärien kasvu on luonut painetta kasvattaa sovittelun ammattihenkilöstön ja vapaaehtoisten sovittelijoiden määrää. Myös sovittelijoiden osaamisvaatimukset ovat kasvaneet. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että uusia sovittelijoita koulutetaan ja vanhoille sovittelijoille tarjotaan täydennyskoulutusta.

Sovittelupalveluiden kasvamisen ja kehittämisen näkökulmasta on lisäksi tärkeää, että rikos- ja riita-asioiden sovittelun uusi tietojärjestelmä otetaan tehokkaasti käyttöön ja että sitä kehitetään sekä ylläpidetään.

Edellä mainitut seikat huomioiden on välttämätöntä, että THL:lle taataan riittävät resurssit rikos- ja riita-asioiden sovittelupalveluiden järjestämiseen, ylläpitämisen ja kehittämisen.